

Terugggevonden doopvragen

Tekst: dr. W.H.Th. Moehn

In 2 Koningen 22 lezen we over het leven van de jonge koning Josia. Je zou graag willen weten hoe de woorden uit de mond van hogepriester Hilkia hebben geklonken: 'Ik heb het wetboek in het huis van de Heere gevonden.' Een schreeuw van blijdschap? Of eerder een kreet van verbijstering?

In ieder geval bevat het wetboek woorden die binnenkomen. Koning Josia scheurt zijn kleren. Blijkbaar kan zoiets gebeuren, dat een tekst verloren gaat en pas veel later weer wordt terugggevonden.

In een schoorsteen

Op 14 augustus viel mijn oog op een bericht in het *Reformatorsch Dagblad*: 'Uniek gebedenboek in Engeland tentoongesteld.' Een boek met gebeden en meditaties van Catherine Parr, de zesde echtgenote van koning Hendrik VIII. Ruim drie eeuwen had het in een schoorsteen gelegen. In 1881 stuitte een bouwvakker op dit boek en haalde het onder het roet vandaan. Nazaten van de bouwvakker hebben het boek aan een museum geschonken en nu kan het gepresenteerd worden.

Een gebedenboek dat opgediept wordt in een schoorsteen of een tot nu toe onbekende partituur van een beroemde componist terugggevonden in een archief... zulke berichten halen het nieuws.

Doop van volwassenen

Het kan ook minder spectaculair, gewoon achter een pc. De onderzoeksgroep 'Dynamiek van de Nederlandse Liturgie' vordert gestaag met haar werk en hoopt volgend jaar alle formulieren en gebeden die te vinden zijn achter in het psalmboek in een nieuwe, wetenschappelijke uitgave te presenteren.

Als laatste van alle formulieren is tijdens de Synode van Dordrecht 1618-1619 ook nog een formulier voor de doop van volwassenen vastgesteld. Een onderzoeker wordt dan nieuwsgierig. Waar zijn de vragen die aan de dopeling gesteld worden, vandaan gekomen? Hoe ging een kerkenraad om met iemand die ver-

zocht om de doop voordat er zo'n formulier was? Dankbaar maken we gebruik van teksten die in de negentiende eeuw zijn uitgegeven in de serie 'Werken der Marnix-Vereeniging' (WMV). De bekendste band is de uitgave van de *Acta van de Nederlandsche synoden der zestiende eeuw* door F.L. Rutgers. Minder bekend is de uitgave door J.J. van Toorenebergen van de *Geschiedenis van de Nederlandse gemeente te Londen*, geschreven door onder anderen ds. Symeon Ruytinck (WMV III.1, Utrecht 1873). Honderdvijftig jaar later kunnen promovendus Wouter Kroese en ik deze tekst achter onze computer digitaal doorzoeken op het trefwoord 'doop'. Daarbij stuiten we tot onze grote verrassing op niet minder dan twintig 'Vraeghstucken om eenen volwassen door den Doop aen te nemen in de Gemeente.' In de kantlijn vermeldt Ruytinck het jaar 1575. Marten Micron, een van de voorgangers van de gemeente in Londen, had in 1554 aangegeven hoe met volwassenen die als kind niet waren gedoopt, moest worden omgegaan: zij moeten 'eerstmael in 't gheloove gheleert werden' en daarna hun geloof voor de gemeente belijden. Blijkbaar is er in de loop der jaren een aantal vragen geformuleerd die in voorkomende gevallen gebruikt werden.

Verborgen

Het blijft verbazingwekkend dat deze vragen honderdvijftig jaar 'verborgen' zijn gebleven in een boek, uitgegeven zonder zaakregister. De literatuur over de doop zwijgt over deze vragen.

De laatste vragen laten zich ook vandaag nog lezen als een vernieuwing van het verbond:

- Verlangt u, nu u hier de kernpunten van het christelijk geloof beleden hebt, altijd daarbij te blijven en uw leven dienovereenkomstig in te richten, terwijl u de duivel met alle dwalingen en ketterijen samen met de wereld en al haar lusten verzaakt, en voortaan in ware gerechtigheid en heiligheid God en uw Zaligmaker te dienen? – Ja ik, door Zijn genade.
- Verlangt u ook op grond van deze belijdenis en op dit geloof de heilige doop in de gemeente van Christus te ontvangen? – Ja ik, van harte! ■

De Nederlandse Kerk in Londen.

Dr. W.H.Th. Moehn is bijzonder hoogle-
raar *Geschiedenis van het gereformeed protestantisme vanwege de Gereformeerde Bond aan de Protestantse Theologische Universiteit.*